O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

GULISTON DAVLAT UNIVERSITETI

"Tasdiqlayman"
GulDU rektori
__________ M.T.Xodjiyev
"___" __________2024-yil

IJTIMOIY FANLAR KAFEDRASI

FALSAFIY ANTROPOLOGIYA

FAN SILLABUSI

(FAA1404)

Bilim sohasi:	200 000 – San'at va gumanitar fanlar
Ta'lim sohasi:	220 000 – Gumanitar fanlar
Ta'lim yo'nalishi:	60220500 – Falsafa

Guliston – 2024

Сканировано с CamScanner

© Ushbu hujjat Guliston davlat universiteti mulki hisoblanadi va uni oluvchilar uchun maxfiy bo'lib, to'liq yoki qisman nusxa ko'chirilishi, tarqatilishi yoki ko'paytirilmasligi yoki uchinchi shaxslarga berilmasligi kerak. Ushbu materialni ko'paytirish, tarqatish, nusxalash, oshkor qilish, o'zgartirish, tarqatish yoki nashr etishning har qanday shakli qat'iyan man etiladi.

Kun	
Avgust 2024	"____ " avgustdagi ______- sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.
	Tuzuvchi: **Sh.X.Kenjayev** - GulDU, "Ijtimoiy fanlar" kafedrasi mudiri, p.f.b.f.d., dotsent v.b. M. – Ijtimoiy fanlar kafedrasi o'qituvchisi
	Taqrizchilar: GDPI o'qituvchisi, falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori S.Ismoilov - Ijtimoiy fanlar kafedrasi dotsenti, falsafa fanlari nomzodi

Izoh: Ushbu fan sillabusi Lomonosov nomidagi MDU ta'lim dasturlari asosida takomillashtirildi.

Mundarija

FAA1404: Falsafiy anropologiya ....

1. Fan tavsifi ....
2. Fanning dastlabki rekvizitlari...
3. Fanning maqsadi...
4. Ta'lim berish natijalari..
5. Ta'lim berish usullari..
6. Soatlar/Kreditlar..
7. Fanning tarkibiy tuzilishi...
8. Talabalar bilimini baholash...
9. Adabiyotlar...
10. Akademik talablar..

Сканировано с CamScanner

1.Fan tavsifi

Falsafiy antropologiya fani insonning paydo bo'lish tarixi, unda ongli va ongsiz faoliyatning namoyon bo'lishi, tanatologiya, elitarlik falsafasi, elitar madaniyat dinamikasini o'zida mujassamlashtiradi, zamonaviy antropologik konsepsiyalarni, taqdir va tadbir mutanosibligi, elitar madaniyat,elita va elitarizm bo'yicha bilim va ko'nikmalarni hosil qilishda muhim ahamiyat kasb etadi.

2.Fanning dastlabki rekvizitlari

Ushbu fanni o'zalshtirish uchun falsafaga kirish, falsafa tarixi fanlaridan zarur bilimlarga ega bo'lish talab etiladi.

3.Fanning maqsadi

Insonning aqliy va jismoniy evolyutsiyasi, uning tabiatidagi ziddiyatlilik, ulug'vorlik va tubanlashuv dialeklikasining mohiyatini o'rganish va yangi davrda shakllangan ijtimoiy muhitga moslashish malakalarini shakllantirishdan iborat.

4.Ta'lim berish natijalari

Ushbu fanni muvaffaqiyatli tugatib, talabalar quyidagi ko'nikmalarga ega bo'ladi:

1. "Falsafiy antropologiya"fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida Insonning paydo bo'lish evolyutsiyasi, ijtimoiy ongining o'zgaruvchanligiga ta'sir etuvchi omillar, falsafiy antropologiyaning fan sifatida rivojlanish bosqichlari haqida tasavvurga ega bo'ladi;
2. Falsafiy antropologiya va antropologik elitologiya mutanosibligi, antropologik elitologiyaning tahlili, elitar ta'lim, elitar pedagogika, elitologik personalizmning yo'nalishlari, elitar ta'limning maqsadini tushunib oladi;
3. Elitar ong genezisi, elitologiyada stratifikatsiyalash, elita, elitizm, elitarizmning o'zaro aloqasi va farqi, falsafiy antropologik kontseptsiyalarning zamonaviy shaxs tarbiyasidagi roli haqida bilib oladi.

5.Ta'lim berish usullari

- dolzarb mavzu bo'yicha shaxsiy fikrini tanqid, publitsistik va boshqa janrlar (masalan, esse)da yozma bayon qilish;
- ma'ruzalar tayyorlash;
- interfaol keys-stadilar;
- seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar);
- guruhlarda ishlash;
- taqdimotlarni qilish;
- individual mustaqil ta'lim ishlari, loyihalar;
- jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

6.Soatlar/kreditlar

Ta'lim turi	Ma'ruza Soat	Seminar mashg'ulot Soat	Laboratoriya Soat	Mustaqil ta'lim Soat	Jami Soat/kredit
Kunduzgi	5-semestr uchun				
	24	24		72	120/4
Yillik jami	**24**	**24**		**72**	**120/4**

7. Fanning tarkibiy tuzilishi

№	Mavzular	Soat	Ma'ruza mashg'ulotida ko'riladigan masalalar	Soat	Amaliy (seminar) mashg'ulot mavzulari	Soat	Mustaqil ta'lim va mustaqil ish mavzulari	Soat
1	1-mavzu. Falsafiy antropologiya inson haqidagi fan	10	Falsafiy antropologiya fanining predmeti va falsafiy antropologik ta'limotlarning tiplari. Diniy antropologiyaning mohiyati.	2	Falsafiy antropologiya inson haqidagi fan	2	Ijtimoiy antrapologiya inson ehtiyojlari haqida	6
2	2- mavzu. Falsafiy	10	Inson ontologiyasi	2	Falsafiy	2	Sharq va G'arb	6

Сканировано с CamScanner

	antropologiyada inson ontologiyasi		nazariyasining mohiyati. Hozirgi kunda qadimgi antroposentrizm g'oyasining ahamiyati. D.Bom va K.Pribman ta'limoti.		antropologiya va tanatalogiya dialektikasi		ta'limotlarida inson va olam munosabati masalalarining qiyosiy tahlii	
3	**3- mavzu.** Falsafiy antropologiyda insonning psixologik holatlarining tasnifi.	10	Antropogenez insonning paydo bo'lishi tarixi. Adaptasiya sharoitiga moslashish ko'nikmalari. Biologik adaptasiya. Ijtimoiy adaptasiya.	2	Siyosiy antropologiya - dunyo manzarasida siyosiy odam moduli	2	Inson va tarix mavzusida esse tayyorlash (M.Shelerming asarlari asosida)	6
4	**4- mavzu.** Inson mohiyatining asosiy omillari.	10	Kasallik murakkab fenomen sifatida. Og'riqning ikki yoqlama xarakteri. Aybdorlik tuyg'usi. Inson mohiyatida hokimiyatga intilish muammosi.	2	XX asrda antropologik o'lim	2	Gelen Arnoldning antropologik ta'limoti tahlili	6
5	**5- mavzu.** Indivudualllik va shaxs tushunchasining mohiyati.	10	Indivudualllik. Intensiya. Intimlik. Intolerantlik. Kassirer Ernest ta'limoti. Kosmopolitizm Libido.	2	Falsafiy antropologik ziddiyatlar	2	Yolg'izlik fenomeni va uning oqibatlari mavzusida esse tayyorlash	6
6	**6- mavzu.** Inson turmush tarzi	10	Insonning extiyojlari dinamikasi.Turmush-tarzi va uning mohiyati. Tajribaning ahamiyati. Ko'ngil xotirjamligi.	2	Falsafiy antropologiya va antropologik elitologiya mutanosibligi	2	Inson hayotida tajribaning ahamiyati	6
7	**7- mavzu.** Falsafiy antropologiyadagi burilish	10	Plsener Xulmut ta'limotining mohiyati. K.Yaspers ta'limoti. Jnis muommosi. Tajribaning mohiyati.Inson tabiati. Aql. O'z-o'zini bilish.	2	Elitarlik falsafasi	2	O'z-o'zini anglash	6
8	**8- mavzu.** Falsafiy antropologiya va antropologik elitologiya mutanosibligi	10	Antropologiya va elitologiyaning alohida tarmog'i. Falsafiy antopologiya insonning Mohiyati muammolarini izchil o'rganuvchi tadqiqotlarning alohida yo'nalishi sifatida.	2	Elitologiyaning yo'nalishlari	2	"Ommaviy jamiyat" konsepsiyasi.	6
9	**9- mavzu.** Antropologik elitologiya, antropologiya vaantropogenez o'zaro aloqasi.	10	Antropologik elitalogiyaning asoschilari. Elitalogik yoki iyrarxiyaviy personalizm. Inson gegomoniyasining shakllanish tarixi.	2	Antropologik elitologiya: antropologiya va antropogenez dialektikasi	2	Pifagorning antropologik elitalogiyasi mohiyati	6
10	**10- mavzu.** Shaxs elitalogiyasi antropologik elitalogiyaning tarkibiy qismi.	10	Shaxs elitalogiyasi (yoki«elitalogik personalizm») antropologik elitalogiyaning tarkibiy qismi. Shaxs sifatida kamol topishga bo'lgan ehtiyoj.	2	Ong elitalogiyasi	2	Ta'lim falsafasi va elitalogiya.	6
11	**11- mavzu.** Falsafiy antropologiya va tanatalogiya dialektikasi	10	Tanatalogiya va uning turlari. Sharq va G'arb tanatologiyasining o'ziga xosligi. Olim v a barhayotlik to'g'risidagi diniy qarashlar.	2	Shaxs elitalogiyasi	2	Sharq va G'arb tanatologiyasining qiyosiy tahlili	6
12	**12- mavzu.** O'lim va barhayotlik: fatalistik talqinlar	10	O'limga munosabatning falsafiy jihatlari.O'lim va barhayotlikning ijtimoiy-	2	Elitar aristokratiya	2	O'lim va barhayotlik g'oyasi	6

Сканировано с CamScanner

			ma'naviy hayotdagi vazifalari. Hayot va o'lim hajman mos va bir-birini shartlovchi hodisa.						
	Jami	120		24			24		72

8.Talabalar bilimini baholash

№	Baholash turi	Topshiriqlar turi	Topshiriq soni	Har bir topshiriq uchun ajratilgan ball	Jami
1	Joriy baholash	Seminar	15	2	30
		Mustaqil ish topshiriqlari	5	2	10
2	Oraliq baholash	Referat	1	5	5
		Konspekt	1	5	5
		Yozma, og'zaki yoki test	2	5	10
3	Yakuniy baholash	Yozma, og'zaki, ijodiy ish, test va h.k.	1	40	40
4	Jami		30		100

Izoh: Mustaqil ish topshiriqlarini baholash GulDU Kengashining 11- sonli bayoni bilan tasdiqilangan "Talabalar mustaqil ta'limini tashkil qilish tartibi" asosida baholanadi.

Talabaning semestr davomida fan bo'yicha to'plagan umumiy bali har bir nazorat turidan belgilangan qoidalarga muvofiq quyidagi formula orqali hisoblanadi:

UB=JN+ON+YaN

bu yerda: JN – joriy nazorat; ON – oraliq nazorat; YaN – yakuniy nazorat.

9.ADABIYOTLAR

Asosiy adabiyotlar:

1. Shermuxamedova N. Inson falsafasi /darslik /. — Toshkent.: «Innovatsiya-Ziyo", 2020
2. Choriyev A. Inson falsafasi: Inson to'g'risidagi falsafiy fikrlar taraqqiyoti. 1-kitob. Qayta ishlangan va to'ldirilgan 2-nashri. -T.: O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati nashriyoti, 2007.
3. Петрова Г.И. Философская антропология и антропологическая проблематика. - Томск: 2018

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Shermuxamedova N.A . Falsafiy antropologiya // Falsafa O'UM. - Toshkent: Noshir, 2012.
2. Shermuxamedova N.A. Falsafa va fan metodologiyasi. - Toshkent: 2009. - 436 b.
3. Философская антропология : учебник для студентов вузов / Н.Н. Плужникова; Московский политехнический ун-т. — Казань : Бук, 2023. — 156 с.
4. Аристотел. О душе. Собрание сочинений в 4-х т.Т.1. - Москва: 1975.
5. G'arb falsafasi. Sharq. - Toshkent: 2004.
6. Гегель Г. Феноменология духа .- Москва : 1989.

Axborot manbaalari

1. www.ziyonet.uz
2. www.plato.stanford.edu
3. https://unilibrary.uz
4. www.platona.net

10. Akademik talablar

O'qituvchi va talaba o'rtasidagi o'zaro munosabat samimiy va beg'araz bo'lishi lozim, talaba mustaqil bajargan topshiriqlarni belgilangan tartibda elektron pochta yoki o'quv platforma orqali yuboradi va javobni ham shu tartibda oladi.

Сканировано с CamScanner